

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelék).

Frigyes Vilmos német trónörökös.

Fényes ünnepségek voltak a múlt vasárnap és az azt követő néhány napon által Bécsben. Ősz királyunk, Ferencz József látta szíves vendégeül a fiatal Frigyes Vilmos német és porosz trónörökös, aki most viszonyozza azt a kitüntetést, amelyben őt királyunk tavaly részesítette, midőn személyesen megjelent nagykorúsítása ünnepén. Ennek a látogatásnak politikai jelentőséget is tulajdonítanak. Mi tartózkodván a politikai jelentőség mérlegelésétől, kiemelni kívánjuk azt a megható szép látványt, midőn az uralkodó, aki a dédapának hűséges barátja és annak szövetségese volt, karjaiba szoríthatta a délczeg dedunokát. Frigyes Vilmos, a német trónörökös, kit ősz királyunk megérkezésekor öleléssel várt, tiszteltteljesen meghajolt és kezét csókolta atyja szövetséges társának. A német trónörökös látogatása és a tiszteletére

FRIGYES VILMOS német trónörökös.

rendezett fényes ünnepségek arra engednek következtetni, hogy az a szíves barátságos jó viszony, amelyben Vilmos német császár és Ausztria-Magyarország ősz királya, I. Ferencz József között fönnáll, a két állam közötti köteléket és barátságos érzületet is mind szorosabbra fűzi.

Ennek a jó viszonynak az ápolására kétszeresen szükségünk is van a közel jövőben, amidőn a kereskedelmi és vám-szerződések megkötésének küszöbén állunk.

Mai képünkön bemutatjuk Frigyes Vilmos német trónörökös jól sikerült arcképét; a trónörökös jelenleg 19 éves, a német hadseregben kapitányi rangban van, és főiskolai tanulmányait a bonni egyetemen jelenleg folytatja.

Frigyes Vilmos egyúttal magyar katona is, amennyiben a Kec-

keméten állomásozó cs. és kir. 13. huszárezrednek tulajdonosa.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

Mauthner Ödön

27 év óta
csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphat.

Összeférhetetlenség és szövetkezet.

Az összeférhetetlenségről már megírtuk, hogy az alati az állam és az országgyűlési képviselők anyagi érdekeinek találkozását értjük. A képviselő ugyanis, mint érdekelt, nem viselhet hivalt az állammal összeköttetésben álló vállalatok kebelében. A képviselőház egy bizottságot küldött ki, az összeférhetetlenségi törvény előkészítésére, mely tárgyalások már befejezést nyertek.

Ezáltal valóban szükséges munkát végez a törvényhozás, mert a képviselők azon nagy csoportja, akik csak magánérdekből léptek fel képviselőkné, akik csak a saját kasszájuk érdekeit képviselték, azok most kiesnek. Ez által a törvény által a képviselőház anyagi érdekektől független lesz és ez a függetlenség biztosít minket arra nézve, hogy a törvények alkotói csak önzetlen hazafiak lehetnek.

Csupán egy része van az előkészített javaslatnak, amelyhez hozzászólunk szükséges, de több ennél, mert kötelesség. A javaslatban ugyanis a képviselői állással összeférhetetlennek van fölvéve a szövetkezetek vezetői állása is. Tudjuk, hogy a szövetkezeteknél önzetlenebb intézmény nincs és nem lehet. Tudjuk, hogy a szövetkezetek vezetőférfiai önzetlenül, haszonlesés nélkül, csupán a nép boldogulhatásáért munkálnak, fáradnak. A szövetkezet vezetői mindenkor áldoznak az eszméért, a közös jóért, tehát ezt a részét a törvényjavaslatnak, mely őket a képviselőségből kizárja, — nem tartjuk helyesnek.

Hogy miért helytelen, azt is elmondjuk röviden és könnyen érthetőleg. A szövetkezet vezetőit nem az anyagi érdek, nem a meggazdagodás, nem az érdemtelen haszonlesés köti a szövetkezethez, hanem erkölcsi kötelesség. Legtöbbször magasállásu, előkelő emberek állanak a szövetkezetek élén és erre szükség van, mert a tekintélyük által nagyrészen előnyére vannak a népet boldogító szövetkezeteknek. Ha a képviselőségből éppen ezért a nemes fáradozásaikért kizáratnak, akkor legjobb támogatójától esik el a nép, legszívesebb gyámolítóját kell nélkülözniök a szövetkezeteknek, pedig, ha valahol szükség van, úgy itt van leginkább szükség arra, hogy a vezetőférfiak befolyásos emberek legyenek.

Reméljük, hogy mielőtt a törvényjavaslat a tárgyalásokon átmegy és törvényt válik, belátja úgy a kormány, mint a képviselőház többsége a javaslat ezen hibás részét és azt törölni fogja. Hogyan lehessen a szövetkezetek vezetője összeférhetetlen, mikor anyagi érdek nélkül fárad s bár igaz, hogy az állam a szövetkezetek fejlődését előmozdítja, anyagilag támogatja, de abból a vezetőknek semminemű magánhaszna vagy

jövedelme nincs és a szövetkezeti alapszabályok értelmében nem is lehet.

Hisszük, hogy e részben orvosolni fogják a közös érdeket. Erre szükség van, hogy a szövetkezeti élet a megkezdett uton a kisemberek boldogítására továbbfejlődhessenek. P. T.

Két évi szolgálati idő.

Régi nyomoruságról, régi kérdés már az, hogy miért szolgál három évet a hadseregben a védköteles? Nem volna-e elég a szolgálatból két esztendő? Egy esztendőt ezzel megtakaríthatna mindenki a haszonhajtó munkának és a katonai szolgálat nem lenne olyan ijesztő. Azután a haditerhek esökkenése sem kis eredménye volna a kétesztendő szolgálati idő behozatalának.

Az volt tehát a kérdés, elegendő-e a kiképzésre két esztendő.

A hadsereg vezetősége azt felelte rá, hogy nem elegendő, a három évi szolgálat leszállításáról szó sem lehet. Ez volt a kurta felelet. Ilyen kurtán s igen határozottan mondták ezt, mert hiszen ők tudnak a dologhoz s el is várták, hogy mindenki higgyen az ő szakértelmüknek.

Igy aztán egyidőre a két évi szolgálat kérdése abbanmaradt itt. De nem maradt abban máshol. Németország régen belátta már, hogy azoknál a fegyvernemeknél, ahol két évi szolgálat alatt elérhető elegendő kiképzés, teljesen fölösleges erő- és pénz pazarlás legjobb munkarejében álló embert a harmadik évben is a hiábavaló kaszányaéltre szorítani. A német hadsereget pedig az osztrák katonai nagyságok is tisztelik s most már megváltozott a kétéves szolgálati időről alkotott véleményük. A jeles szakértőknek most egyszerre más a véleményük, amiként hogy nem is lehet más, amikor a világ egyik legjobbnak elismert hadserege ezáfolja meg nagyhangu szakértelmüket.

Most tehát már ők is eljutottak odáig, hogy a gyalogsági s vadászesapatoknál elegendő volna a két évi szolgálat s félhivatalosan is jelenti már, hogy ezzel a kérdéssel a hadsereg vezetőségében foglalkoznak s legközelebb a főrendek gyűlése elé viszik az ügyet. Eddig jól volna, hanem jön azután a dolog másik része. Ez azt mondja, hogy a két évi szolgálati idő behozatala semmiféle anyagi könnyebbséget pénzmegtakarítást nem fog okozni, mivelhogy akkor emelni kell az ujonezlétszámot harminczhárom százalékkal. Ami másként azt jelenti, hogy a békeleltszámot csak a mai számában akarnák fentartani azutánra is s ebben az esetben anyagi haszon csakugyan nem származik az újításból.

E szerint, ha annyi idő után lesz is eredménye az ez ügyben hangoztatott kívánságoknak, az csak ráfizetéssel lehetséges. Persze nem az ő bőrre megy a játék. Ha neki kellene összeszereznie azt a pénzt,

amibe a fentartása kerül, bizonyára jobban tudna takarékoskodni. Így azonban könnyen beszél, nem ő izzadja ki a keserves adót. Hát lehet, hogy behozzák a két évi katonai szolgálatot, de ahelyett, hogy kevesebbe kerülne, még ráfizetünk a takarékoságra. Biz ez furesa állapot.

Budapest felekezetei.

A székesfőváros polgármesteréhez mult héten nyújtotta be Thirring Gusztáv dr., a népszámlálási hivatal igazgatója, a budapesti felekezetekről való kimutatást. Ezek az adatok tiszta képet mutatnak nekünk néhány dologról, amiket e helyen főlemlíteni érdemesnek tartunk.

A székesfőváros népessége, — a népszámlálás idején itt tartózkodó 9935 idegent leszámítva, — 703,448 lélek. Kerületek szerint így oszlik meg: I.: 44,320. II.: 34,510. III.: 36,707. IV.: 23,168. V.: 49,192. VI.: 129,958. VII.: 155,562. VIII.: 132,569. IX.: 65,845. X.: 31,628.

A jelentés legfontosabb része az, hogy miként oszlik meg a főváros népessége felekezetek szerint, mely a következő:

Kerület	r.-k.	ág. ev.	ev. ref.	izr.	más
I.	34629	2320	4267	2399	705
II.	26773	2065	3031	2178	463
III.	28503	1087	2368	4562	187
IV.	15149	1621	2339	3484	575
V.	27751	3206	3751	13945	539
VI.	66594	6334	9214	46297	1509
VII.	72512	7493	12555	60854	2148
VIII.	85524	7610	18725	23266	2114
IX.	45970	3591	8049	7132	1092
X.	23707	1813	3538	1771	799
Osszesen	427112	37170	62837	166198	10131

Érdekes ezekből az utolsó évtized gyarapodását is bemutatni számokban:

Róm.-kath.	112,277	35·6%
Ág. ev.	9,946	36·9%
Ev. ref.	26,725	74 %
Izr.	63,821	62·3%
Egyéb	4,008	65·4%

Legérdekesebb azonban a felekezetek magyarságára vonatkozó rész. Összesen 50 templom van és néhány imaterem. Hitfelekezetek szerint: római-katholikus 27, református 6, lutheránus 3, unitárius 1, görög-katholikus 1, görög-keleti 4, zsidó 7, baptista 1. Ezeken kívül 2 református, 1 baptista és 1 nazarénus imaterem. A különböző egyházak hívei e

templomokban 12 nyelven imádják Istenüket. És pedig: magyarul, németül, francziául, angolul, románul, görögül, horvátul, szerbül, ráczul (sokác), tótul, törökül és héberül, nem szólva a latinnyelvű istentiszteletről.

A fönnebb jelzett 12 nyelv közül *aránytalanul nagy szerep jut ma is a németnek.* Ez összesen 32 templomban hangzik föl.

Hát hiszen nincs nekünk kifogásolni való az ellen, ha a felekezetek latinul és héberül imádkoznak, de meg kell jegyeznünk azt, hogy *a nagy magyar hazafiságot hirdető izraeliták 7 imahelyén csak egyetlen egyben imádkoznak magyarul, a többi hat teljesen német.* Ez valóban szégyen! Miért nem héber? és miért német?

Ha az iskolák, a színházak nyelve magyar, úgy hiszem, joggal elvárhatjuk a mi izraelita, de magyar polgártársainktól, hogy vagy héber vagy magyar legyen a felekezeti nyelve, mert hiszen nagy hühhóval hirdetik magyar voltukat. Miért használnak egy olyan nyelvet, amely nem kedves egyetlen magyar hazafi előtt? Azt hinné a világ, hogy ők a testestől-zsebestől magyar alattvalók, csak héberül és magyarul imádkoznak és ime a statisztika felvilágosítja az ellenkezőt. Már tíz éve van ez az állapot és változott a nyelv minden fele, csupán ők maradtak németeknek az imádságba. Ezen segíteni kell, mert valami baj van a dologban! Ha a fiatalság nem tanul az iskolába csak magyarul, miért kell németül imádkoznia. Inkább a héber, mint a német! az a mi véleményünk és hisszük, hogy ez az izrealiták nagy többségének is.

SZÖVETKEZETI ÉLET.

Szövetkezeti kongresszus.

E hó 19-én az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet a kötelékébe tartozó hitel, ipari és fogyasztási szövetkezeteket nagyszabású értekezletre gyűjtötte össze. Ez a szövetkezeti kongresszus nem első s azt hisszük, nem is utolsó. Majd minden szövetkezeti központ érezte azt mindjárt alakulása kezdetén, hogy néha-napján eszmecserére kell összegyűjtenie fiókjait, különben azok irányításán meglátszik az egyoldalúság, a helyviszonyok nem ismerése. Azért úgy a Hangya, mint az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet céljai között, eleve ott volt a kongresszusok tartása. Összegyűlnek úgy a vidéki szövetkezetek vezetői, mint

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZ-GYÁR
Fuchs és Schlichter BUDAPEST,
 VI., Angyalföld, Jász-utca 7.
Csakis a hazai ipart pártoljuk. — Kézi és erőhajtású tejgazdasági telepek és szövetkezetek berendezése.
 Árjegyzékek, költségvetések, tervek INGYEN és BÉRMENTVE.

pedig a központ emberei, kieserélik az egymás nézetait, a kölesönös nézetváltásból leszűrődnek aztán a szövetkezeti élet vezetéséhez szükséges jóra való irányelvek.

A mostani kongresszus különösen nagyfontosságú. Ez lesz a kezdőpontja annak az üdvös mozgalomnak, mely a szövetkezeteket az erkölcsi czélok érdekében is sorompóba szólítja.

A kongresszus elé ugyanis a következő javaslatot terjesztették:

»A kongresszus hívja fel az egyes hitelszövetkezetek figyelmét arra, hogy közgyűléseiken az alapszabályszerű tárgyak elintézésén kívül más közérdekű kérdések tárgyalásával is foglalkozzanak. Amennyiben az egyes szövetkezeteknél nem jelentkeznének megfelelő előadók, iparkodjék az Országos Központi Hitelszövetkezet alkalmas tárgyakkal, esetleg kész értekezésekkel és felolvasásokkal a szövetkezeteket ellátni«.

Őszinte örömmel üdvözljük ezt az eszmét, főleg miután tudjuk, hogy a Hangya-szövetkezet ugyanilyen megvalósításán fáradozik. A szövetkezetek gyűlései nem lesznek tehát csupán száraz tanácskozások, hanem barátságos összejövetelek, ahol okulni, tanulni lehet.

Amint értesülünk, a szövetkezeti gyűléseken tartandó előadások kiterjeszkednek az okszerű gazdálkodás ismereteire, megtanítják a népet, hogy kell gyermeket nevelni, hogy kell védekezni a káros rovarok ellen stb., egyszóval csupa oly dolgokról lesz szó, melyet ha megszívlelnék a hallgatók, nem vallják kárát.

A magyar szövetkezeti ügynek, ha megvalósul a dolog, ékességeül fog ez szolgálni mindéig. Így lesznek a szövetkezetek gyámolítói, vezetői a népnek, amellett, hogy a vagyonosodást, a jólétet oly hatatosan elősegítik.

Ne is késsék soká egy magyar ember se pártját fogni a szövetkezeteknek. Alljon a tagjai sorába vagy ha nincs még egyik-másik faluban, akkor álljanak össze és üssék hamarosan nyélbe.

Hibát követnénk, ha az említett javaslatnak a kongresszus elé terjesztőit meg nem neveznék olvasóinknak. Az egyik dr. Bernát István, a Magyar Gazdaszövetség ügyvivője, a másik Poroszkay Béla a torontálmegyei közp. hitelszövetkezet igazgatója; mindakettő kipróbált bajnoka a magyar szövetkezeti ügynek.

Baromfitenyésztő-szövetkezet Kolozsvárt. Egy régen érzett hiányon lesz segítendő az az intézmény, melyet márczius 5-én alakítottak meg Kolozsvárt. A szövetkezet czélja: 1. A baromfitenyésztés előmozdítása Kolozsvárt és Erdélyben általában. 2. A helyipiacznak jó minőségű baromfihussal való ellátása. 3. A baromfitermények másnemű értékesítése. Egy részjegy ára 20 korona, amely három hónap lefolyása alatt befizetendő. A tagok a nyereségben arányosan részesednek és azonkívül a saját részükre szükséges baromfinál 20 százalék árengedményben részesülnek.

Szőlőtermelők szövetkezete. Az országos szőlő- és gyümölcsértékesítő-szövetkezet tervezete már elkészült, melyet Rubinek Gyula multkor terjesztett be a szőlőtermelők értekezlete végrehajtóbizottságának. A szövetkezet tagjai minden öt hold szőlőterület után egy 100 koronás üzletrészt volnának kény-

telenek jegyezni. Az értékesítést a szövetkezet intézné még a külföldön is, sőt igyekeznék szállítási kedvezményeket és más előnyöket is kieszközölni.

↔ TÖRVÉNYKEZÉS. ↔

Az új czipő. Szabón jó kabátot, vargán jó czipőt nagy ritkán láthat az ember. Dobos Ferencz talán az egyetlen, aki varga létére mindig jó czipőt szokott viselni. Minap meg éppen vadonat új lábbelivel indult egy kis sétára a ligetbe, ahol aztán betért a koresmába. Ugy leitta magát, hogy rendőrök vitték be a kapitányságra s lefektették a közös tömlőben egy priesre.

— Hogy nyög szegény, sajnálkozott rajta egy ismert csirkefogó.

— Bizonyosan a czipő szorítja a lábát, vélte a másik s nagy jóindulattal le is huzta a Dobos czipőjét, aki csak úgy tíz óra felé ébredt mámorából.

— Miért iszik annyit? dorgálta a kapitány Dobost.

— Néha megesik, mentegette magát a mester, aztán megköszönte, hogy nem kapott büntetést s vidáman ment haza.

Kis idő múlva nagy busan kopogtatott be megint a hivatalba.

— Mit akar?

— Az ítélet miatt jöttem.

— Hiszen nem kapott büntetést.

— Nem is az a bajom, hanem a czipőm miatt megpofozott a feleségem.

— Az az ő dolga,

— Igen, de itt lopták el a czipőmet.

— Nem igaz az, Dobos, — tamaskodott a kapitány, de bizony rendőrök vallották, hogy este még egész új czipő volt a lábán.

Telefonon jelentette a dolgot a rendőrség a tolonczházba, ahová már kivitték a nap szereplőit. Félóra múlva megjött a válasz, hogy Strausz Mátyás az egyetlen, aki új czipőben sétálgat a tolonczház udvarán s éppen a hetedik kerületből ma vitték ki oda, bizonyos a dolog, hogy a Dobos czipője mégis csak megkerült.

Mérges akta. A bátai urbéresek egy közgyűlésen két pártra szakadtak s azóta, bár mindegy husz esztendő mult el, még mindig ádáz ellenségei egymásnak. Az »ujítók« hasztalanul fordultak fűhöz-fához, nem értek célra, mert panaszuk süket fülekre talált mindenütt. Ezen aztán annyira fölbosszankodott Szávi János és Decsi István földműves, hogy ügyvédjükkel, Györffy Gyula országgyűlési képviselővel beadványt csináltattak a miniszterhez, amelyben alaposan megvádolták a községi előjáróságot s különösen Gerenday Lajos főszolgabíróat, akiről azt írták a többi között: »A járás szolgabírája a

bitorlók részére sietett karhatalmat rendelni, hogy vagyonunk további megrablásában ne akadályoztassanak. A beadvány miatt a két földművest, valamint az ügyvédet is vád alá helyezte a bíróság, de a szegszárdi törvényszék fölmentette őket a rágalmazás vétségének vádjá alól. A pécsi tábla a két földművest egyenkint harmincz korona, Győrffyét pedig száznegyven korona pénzbüntetéssel sújtott. A kuria Zsigmondovics Mihály bíró előadása alapján helybenhagyta ma a törvényszék fölmentő ítéletét, mert ha kissé erősebb kifejezést használtak a vádlottak is, állításuk megfelelt a való tényállásnak.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru. A délafrikai hareztérről az a magánhír érkezett egy angol városba, Exeterbe és onnan Londonba, hogy a burok elfogták French tábornokot, azonkívül pedig fogságba ejtettek még ötszáz angol katonát. A hivatalos angol táviró csak annyit mond, hogy a dologról nem tud semmit. Így tett azonban sokszor, mikor valamely eseményt el akart hallgatni. Nem lehetetlen tehát, hogy a hírek igaza van, kivált ha tekintetbe vesszük, hogy French tábornokról már régóta semmiféle hír nem érkezett Londonba, ahol pedig fölötte kíváncsian lesik a jelentéseket arról, hogy hol van és merre jár. A hareztérről érkezett más hírek közt érdekesebb, hogy az angolok, valószínűleg Plumer ezredes katonái, Transzvál legészakibb részén ráakadtak a Murchison-hegységben levő aranyerekre. Ezek az aranyerek már 1841 óta ismereteseek és már eddig is igen sok aranyat találtak bennök; az arnyon kívül van még vas is. Az erek kiaknázását eddigelé azonban igen megnehezítette az ország e részének rossz időjárása amelyet a fehér emberek nehezen bírnak el. A Zoutpanberg vidékére húzódnak most, mint utolsó menedékükre a burok, abban a hiszemben, hogy ide nem fognak utánuk jöhetni az angolok. Az új aranyerek fölfedezéséről szóló hír azonban az egészségtelen klíma mellett is odacsalogatja az angolokat s a gyarmati önkéntesek, hír szerint, már vállalkoztak is rá, hogy elűzik erről a vidékről a burokat. — Fokvárosból jelentik, hogy az angolok most enyhébb bánásmódban részesítik a fokföldi lázadókat. Április 12-ike óta nem a rendkívüli bíróság, hanem az ország rendes bíróságai tárgyalják az árulás és zendülés eseteit. Az ország rendes bíróságai pedig halálos ítéletet nem diktálnak senkire.

Khinai háboru. Ujra verekednek Khinában. Hiába, mégis csak nagy tartomány, akármilyen gyöngye fegyverzete van Khinának, tengerészekkel elfoglalni ezt a roppant birodalmat igen nehéz. Most Liu vezér vezeti a khinaiakat és Peking közelében táboroznak újra. Megverni őket könnyű, de esendőt és rendet csinálni nehéz. Az ázsiai hareztéren, valamint az afrikain a béke sehogysem hozható létre.

Erzsébet királyné szobrának leleplezése. Erzsébet királyné szobrának ünnepi leleplezésére, mely május 19-én lesz Gödöllőn, nagyban folynak az előkészületek. A leleplezés ünnepén a Ganz-gyári dalkörön kívül négyszáz iskolás gyermek fog énekelni. A gyermekek nagy része gödöllői lesz, vagy száz tanulót azonban a fővárosból visznek ki. A hatalmas gyermekkar egy Erzsébet királynéről szóló dalt és egy imaszerű éneket fog előadni.

Förangu életmentő. A pozsonyi Dunaágban minap egy förangu társaság esónakázott, miközben Esterházy gróf kisasszony fölborult a esónakjával s a vízbe esett. Már fuldoklott, mikor gróf Somssich János utánaugrott és szerencsésen kimentette.

Háromszázezer koronás hagyomány. Debreczenből jelentik: Kállay László földesi nagybirtokos hirtelen elhunyt. 300,000 korona vagyonát Földes községnek hagyta.

Egy önszegélyző-egylet bukása. Veszprémből egy régi pénzintézet bukásáról értesülünk. A Veszprémi Önszegélyző-Egyletnél 200 ezer korona hiányt fődöztek föl, a károsultak csaknem ezren vannak. Veszprémben attól tartanak, hogy a betevő falusi nép tömegesen betódul a városba s botrányt okoz elvesztett filléreikért való dühében.

Elégett erdő. A vácsi székeskáptalant nagy kár érte. A Nagyszál hegyen, mely a budapesti turisták kedvelt kiránduló helye, tűz támadt s harmincz holdon az erdő teljesen leégett. A tűz alul keletkezett, végig futott az egész erdőn s hegyen. Oly nagy volt a tűz, hogy mentésre nem is gondolhattak s fénye ellátszott a fővárosba is.

Választó-e a kereskedősegéd? Egy esetből kifolyólag, midőn egy budapesti, 32 éves, adófizető kereskedősegédet arra való hivatkozással, hogy az foglalkozásánál fogva a törvény értelmében választói joggal nem bír, a kereskedelmi alkalmazottak egyesületének központja sürgős felterjesztést intézett Széll Kálmán belügyminiszterhez. A felterjesztésben tiltakoznak az ellen az eljárás ellen, hogy egy kereskedősegéd aki adót fizet, szavazati jogát ne gyakorolhassa.

Iskolaavatás a határszálen. Sztropkón, e határszáeli városkában, április 21-én avatják fel nagy ünnepélyességgel az állami elemi iskola új épületét. Előbb szent mise lesz a vártemplomban, majd az iskola épületében folytatódik az ünnep. Bárczy Benedek főszolgabíró megnyitó beszéde után Jablonszky Kornél plébános felszenteli az iskolát, mely a magyarok igazi temploma lesz ott a nemzetiségi vidéken.

Hó, vihar, jégeső. Az ország egyes vidékein s különösen az erdélyi részekben valósággal újra beköszöntött a tél, Nagy-Szebenben, Brassóban, Fogarason, Kolozsváron, nagy havazás volt. Nagy-Szebenben a vastag hóréteg leszakította a telefon dróthálózatot, amely érintkezésbe jövén a helyi villany vezető sodronyokkal, több balesetet okozott. Így a lelógó drót a nagy-téren egy bérkocsis lovát agyasujtotta. Hasonló baleset érte a sellenbergi postakocsit, amely éppen ekkor jött be a városba. A villany a kocsist leütötte a bakról, a lovát pedig agyonsujtotta. A postakocsis elkábult, de egyéb baja nem történt. Érdekes, hogy a ló lábának az a patkója, amelylyel a dróra lépett, félig megolvadt.

Petroleum-forrás Sárosmegyében. Komarnik, sárosmegyei község környékén levő patakok már régen esodálatosak voltak arról, hogy időnként zsiros felszínök lett, amit a jó tótok sehogyse tudták maguknak megmagyarázni. Ugy látszik, hogy ott gazdag petroleum-források vannak; erre vall az, hogy a kutatások ujabban oly bő érre vezettek, hogy naponként 160—180 literes hordó nyers petroleumot kaptak.

Az eltűnt huszárkapitány. Gróf Pálffy Rajner huszárkapitány, tömérdek adósság hátrahagyásával megszökött Nagy-Kikindán állomásozó ezredétől. A fiatal, alig 29 éves szőke huszárkapitány hitelezői állítása szerint körülbelül 300.000 korona adósságot hagyott hátra.

Tolnamegye a magyarságért. Tolnavármegye az ezredév emlékére 100.000 koronát tett le a magyarosító alapra, hogy ennek kamatait azon tanítók, tanítónők és óvók között osszák ki, akik kiváló sikereket érnek el a magyar nyelv terjesztésében. Eddig az alap kamatait nem osztották ki, mivel a miniszter még nem hagyta jóvá az alapítvány alapszabályait. A most megtartott megyei közgyűlésben azonban kihirdették, hogy a kamatokat kiosztják, ami általános nagy örömet okozott a nemzet nap-számosai körében, hogy végre erkölcsi elismerésen kívül anyagi jutalmat is kapnak.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A kendertermelésről.

A kendertermelésnek haszna közvetlen és közvetett. A közvetlen haszon azon sokféle előny, amelyet a kendertermeléssel elérni lehet s amely nagyjából a következő:

1. A kendertermelés többoldaluvá teszi jövedelmi forrásunkat. 2. Termelése által elejét vesszük a föld egyoldalú kizsákmányozásának. 3. Termelése nem nehéz, mert minden munkája olyan időre esik, amikor a gazdának egyéb szorgosabb teendője nincsen. 4. A kisgazdát oly nyersanyag birtokába juttatja, mely a téli hónapokban foglalkozást és szép keresetet biztosít az asszonynépnek. 5. Az egész háznépét ellátja jóminőségű és különben drága pénzen beszerezhető vászonnal és 6. a gyomirtás, mivel gyors növekedése és sűrű állásánál fogva minden gyomot, gazot elnyom.

A kender minden jobbféle talajon sikerülni szokott, csak az vizállásos ne legyen. A trágyát nagyon meghálálja s ezt lehetőleg még a tél előtt kell alászántani. Ha a talaj gaztermő, különösen, ha aszatos, úgy azt tavasszal okvetlen újra kell szántani. Vetés előtt meg kell porhanyítani a földet s ezért, ha vetőgéppel vetjük, előtte jó fogast járatni, hogy a mag egyenletes mélységbe kerüljön; a gép után tüskeborona alkalmaztassék, de lehangerezni a vetést kötött talajon nem tanácsos.

A kenderről el van az a hit terjedve, hogy a fagyok iránt nagyon érzékeny s ezért vannak helyek, ahol a kendert csak májusban vetik el. Legjobb azonban a középvetési időt betartani vagyis április 10—15-ike közt, mivel a későbbi, különösen, ha májusban esőt nem kap, egyenlőtlenül kél ki.

Termelésre legjobb az *olasz kender*, melyből egy magyar holdra, ha egyéves és jó csiraképes magot vetünk, elég 50—55 liter. Sűrűbb vetésnél igen sok *alkender* képződik, melyet nem lehet használni és csak a szemetet szaporítja. Ha magnak valót termelünk, elegendő 30—35 litert vetni 9—10" sortávollal, szálkendernél pedig 3³/₄—4¹/₂"-el.

A kisgazdának a kendertermeléssel legjobb úgy eljárni, hogy kenderföldjébe sűrűbben vetik el amiből szálkendert nyernek, magnak valót pedig ritkábban és a burgonya, répa, tengeriföldek szélére, hol nagyranő és a szükséges vetőmagot meghozza. Így a maguk kenderföldjét is teljesen kihasználják, a burgonya- és répaföldet pedig szegélylyel látván el, azt megvédik az esetleges lopásoktól.

A bevetett kenderföldet baromfiaktól és madaraktól a kikelésig őriztetni kell, mert ezen állatok sok magot szoktak elpusztítani.

Mezőgazdák figyelmébe!

Elismert kitűnő hazai gyártmány!
1600 gőzcséplőkészlet üzemben!

CZIM:
ELSŐ MAGYAR
gazdasági gépgyár
RÉSZVÉNYTÁRSULAT,
BUDAPESTEN,
KÜLSŐ VÁCZI-UT 7. SZÁM.

Gőzcséplőkészletek ≡
2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lőerejűek.
MAGÁN JÁRÓK
(uti mozdonyok.)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk orduini, kézséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Arjegyzék kívánatra díjmentesen küldetük.

A czeplédi mintagazdaság.

Azon képeknek sorozatát, amelyeket egyes mintagazdaságok megismertetésére bemutatunk, kibővítjük a czeplédi mintagazdaság tanyai épületei és igásállatai képének bemutatásával.

A czeplédi mintagazdaság 40 és fél kat. hold területű, amelyből szántó 39 hold, rét 780 □-öl, beltelek 700 □-öl, 2 és fél hold kivételével egy darabban. A tanyához tartozó gazdasági épületek: lakóház 1 konyhával, 2 szobával és 1 kamarával; a ház végében kocsiszinnel, istálló 16 db. marhára, baromfi-

A gyümölcstenyésztés felkarolása érdekében a tanyahely körülültetésére a mintagazdaság 100 különböző fajú gyümölcsfaesemétét is kapott.

A tejelőképesség megítélése a teheneknél.

A kisgazdára, — aki egy-két tehénkéjét azért tartja, hogy a tejből ellássa háza népét, vagy pénzeltessen belőle, — igen fontos az, hogy meg tudja választani a jó tejelő tehenet, mert bizony nagyon sokszor hallani azt a panaszt, hogy a legjobban táplált tehen sem tejel elegendőképpen. A jó tejelőképességgel bíró

Czeplédi mintagazdaság tanyai épületei és igás állatai.

és sertésöl, sertéshizláló, tengeri góré, polyvás és kut. A birtok állatállománya: 4 ökör, 2 ló, 2 esikó, 2 borju, 50 baromfi, 2 tehen, 3 sertés.

A gazdasági üzem egyoldali szemtermesztésre irányult. A termesztett növények aránya 32% őszi, 26.5% tavaszi, összesen 58.5% kalászos; 21% kapás, 20.5% takarmány.

A gazdaság gép- és eszközfelszerelése: 2 fagerendelyes eke, 2 vasfogas, 1 fahenger, 2 szekér, 1 futókoesi, melyekhez 925 korona állami segélyvel, 1 Sack-eke, 1 tizenháromsoros vetőgép, 1 rosta, 1 konkolyozó, 1 répavágó, 1 szecskavágó és 1 daráló-gép vétetett.

tehenet a következő jelekről lehet megismerni. Az ily tehen feje finom, hosszú, nem igen széles s finom bőrrel fedett; szarvai kissé sötéten színezettek, szempilláik nagyok, csupaszok; szemei tiszták, szája széles, nyaka hosszú s erre a fej csekély magasságban illesztett: melle széles és sik, ugyancsak ilyen a háta is, medeneze tája igen nagy; farka finoman tagolt, lábai mélyenhasított csülküek s nem igen magasak; tőgye nagy s szabályos alakú. Az egész test finom s puha bőrrel fedett, szőrzete a bőrre simuló és szintén puha tapintatú. A tőgy nagysága általában véve jó tejelőképességre mutat, de azért ne hagyjuk magunkat félrevezettetni az igen nagy

tőgyek által, hanem vizsgáljuk meg, hogy a tőgy nagysága honnan származik. Ha a tehenet a vásárrahajtás előtt 2—3 nappal nem fejk ki — mint ezt a vásárokon legtöbbször tapasztalni lehet, — úgy a nagy tőgy mellett nem egyszer meg is csalódhatunk. Legjobb tehát istállóban venni a tehenet, vagy olyat venni a vásáron, amelynél legalább a több napi nemfejés meg nem látszik, mert a jó tejelő teheneknél nincs szükség arra, hogy az eladó 2—3 napi tejet gyűjtsön a tőgyben; a vásár napján ki nem fejt tehen tőgye amugy is elég duzzadt lesz s e mellett a tőgy erei is elég vastagok lesznek.

Ha a jó tejelőtehen tőgyét kifejjük, a tőgy petyhüdt lesz s bőre megránczosodik. Oly tőgy, mely kifejés után is husos és majdnem kaucsukszerű nyomásu, igen rossz tejelő tehenre vall. De a legfőbb tekintetbe veendő mégis a tőgynél annak erei; ha ezek vastagok, kiállók s elágazásaikban is vastagok, ez mindig igen jó jel, mert arra mutat, hogy a tőgybe sok vér vezetetik, mely a tejelválasztásra használtatik. Természetesen a tőgyön s annak ereit borító felbőrön is a finomságnak minden jeleivel kell találkozunk s főleg jó jel, ha a tőgy töve körül s az ereken is finom, hosszú szőr látható.

Vegyesek.

A gabona megdülésének megakadályozása. A gabona megdülésének legfőbb oka a fényhiányban keresendő. Ez által a szár alsó része felnyurgul, vékony marad s nem bírja a szár felső, buján fejlődött részének súlyát, aminek eredménye a szár meghajlása, megtörése. Mit tehetünk ez ellen? Elsőben is segíthetünk a lesárolás által; ez azonban csak akkor hat a megdülés ellen, ha a megbokrosodás már bevégeződött, vagyis közvetlen a szárba menés előtt végeztetett. Ha a kalász a szárban már oly magasan van, hogy a lesárolás alkalmával megsértetnék, a vetéseket sásolni nem szabad. A legegyszerűbb és legjobb módszer a megdülés ellen a buja vetések lehangerezése. Ennek is azonban akkor kell végrehajtania, mielőtt még a kalász kiképződött volna. A lehangerezés jótékony hatását kísérletek igazolják. Ezen kísérletek eredményeiből az tűnik ki, hogy a lehangerezés — amely mindig könnyű fahengerrel végzendő — a buja fejlődést megakasztja: ha azonban a kalász már a szárban van, úgy a lehangerezés a terméshozamra ártalmasan hat.

Ad-e jó legelőt a lóhere kaszálása utáni évben? Sok helyen szokásban van a fenti kérdésnek gyakorlati kivitele s a hol évenként bizonyos legelőterületre van a gazdának szüksége, valóban ajánlani lehet e módnak kivitelét. Az eljárás a következő: Vetése utáni második évben a lóhere kaszálól szolgál; midőn a második kaszálás utáni takarmány lekerült róla, úgy már ez évben is legeltethető, valamint erre a célra fog szolgálni a következő évben is, mely alkalommal kétszeri szántással rendesen buzát szoktak belé vetni. Nagyon természetes, hogy a hol a téli tulhídeg folytán kifagy a here, ott ezen eljárás nem ajánlatos.

MULATTATÓ.

Sorozás.

Hej! beborult a petrászi oláhoknak;

Itt a szörnyű végítélet: mert soroznak.

Sírnak-rínak a beváltak, szegény árcák.

— Soha emyi anyámasszony katonáját.

Mifelénk a Tisza partján más szokás van:

Nóta mellett sorakoznak katonásan.

Ilyenkor ott csak a lányok sírdogálnak,

*Meg az, akit — **nem** vesznek be katonának!*

Szabolcska Mihály.

Öregbéres.

— Irta: Ágh Endre. —

Könyves Nagy István volt a becsületes neve. Az öregapját keresztelte el annak a falu, tudakos paraszt volt, szerette a nyomtatott írást, azért. Hogy a fián meg az unokáján is rajt' maradt a Könyves név, olyan megszokott volt az, hogy másként nem is ösmerték volna meg. És ő nem haragudott érte: egyrészt jó is volt, hogy úgy megkülönböztették a többiek közül, mert három Nagy familiából is béreskedtek a gróf urnál s szó, ami szó, a Nagyok között Könyves Nagy István volt a legszorgalmatosabb.

Fel is vitte vón' Isten a dolgát, ha ő maga is úgy akarta volna. De ahogy az öregapja az írást, ő azt a négy keze alá adott ökröt szerette annyira, hogy el sem akart válni tőlük, akár miért sem.

Sokat biztatgatták a többi béresek az öregot: — Felviszi Isten a dolgát Pista bácsi, ma-holnap béresgazda lesz közöttünk s akkor kell csak az eke-szarvát megfognia, ha kedve tartja; de ő soha nem ügyelt a beszédjükre, úgy tett, mintha nem is hallotta volna.

A Gondos Péter is sokszor bosszantotta, hogy — az enyém lesz az a négy daru, ha kelmed nagy hosszú bottal jár majd utánunk Pista bácsi.

— A tied a . . . majd mit mondtam, milyen fene — dörmögött rá az öreg. Máskor meg, ha arról szóltak neki, hogy harmincznyolez esztendeje szolgálja az urát, penzióba mehet, azt felelte:

— Kitartok én addig, míg a Csengő, meg a többi: együtt megyünk.

Ilyen volt Könyves Nagy István.

AZ EZERMESTER.

Hogy mégis el kellett válnia az ökreitől, nem ő, hanem a szerenese volt oka annak.

Nagy paksamétás irás jött a bíróhoz, amelyben az volt megírva, hogy meghalt Csaba József özvegye, született Könyves Nagy Juliánna, ami Nagy Istvánunk édes testvére s azt a kis vagyonkát, ami a férjéről maradt rá, gyermeke nem lévén, rátestálta Könyves Nagy Juliánna.

Lehetett az valami négyköblös föld, ház, kerttel, majorsággal.

Amikor megtudta Nagy István a szerenéséjét, olyan lett, mint aki a legboldogtalanabb ember a világon, nem tudta mittérvő legyen.

Akivel csak összejött, de különösen a felesége váltig mondogatta neki. — Csak mihamarabb be kell, hogy üljünk abba a házba, mert még úgy lehet, hogy el is veszik tőlünk. De ő csak huzta, halogatta a dolgot s azt hajtotta, hogy — ráérünk még!

Ugy mult el valami négy vagy öt hét, a többi béresektől sem nyugodhatott.

— Ha nekem annyi gazdaságom volna, nem barázdolnék még egy tapodt földet sem másnak — mondta az egyik.

— Mit bántja a más földjét, Pista bácsi, amikor a kelmedé parlagon hever — mondogatta a másik s így ment ez folytonosan.

Addig, amíg meg nem unta Könyves Nagy István.

Amikor megunta, beállított az ispánhoz s kikérte a könyvét.

— Elmegyek, instálom alá — mondá — nem tudok megmaradni, meg azzal a szószaporító feleséggel nem bírok.

— Hová megyen? — kérde az ispán.

— Hát úgy áll a dolog, hogy hagyott rám a Julis néném egy pár köblös földet meg házat, oszt nem szeretném, ha az parlagon heverne, hát megművelem.

— S meddig marad ott.

— Meddig-e? hát ameddig a jó Isten akarja. Törődött öreg ember vagyok már én, olyan, amelyik közelebb van a sírhoz, mint az élethez, hát addig.

Elkészítette a könyvét az ispán, átadta, megdiesérte őt, amiért becsületesen szolgált; a penzióját is felhozta neki, hogy ebből annyit, abból annyit kap, kezét fogott vele s sok szerenését kívánt neki.

Könyves Nagy István csak hallgatta a jószívű beszédet; ki-kitörült egy könyceppet a szeméből s nem szólt semmit csak elgondolkodott, hogy mi az, amit még mondani akar? De csak nem jutott az eszébe. Amikor az ispán elvégezte a beszédjét, Istennek ajánlotta, kifelé fordult s elballagott.

Lassan, gondolkodva lépkedett végig az ámbituson; egyszerre csak hirtelen megfordult s visszament az irodába.

— A végett az én ökreim végett fordultam

volna be, ha szíves vón' meghallgatni a teens ur. Én tanítottam be őket, szép, szófogadó jószág az, ha már el kell tőlök válnom, arra kérném a teens urat, hogy jó kezekbe adná, mert megérdemlik azok a jó bánásmódot; meg hogy el ne rontsák őket,

Az ispán megígérte. Most már nyugodtabb lett Könyves Nagy István s minthogy azon a napon, amelyen ő elbueszkodni maradt odahaza, az ökreit nem fogták be, egyenest odament az istállóba közéjük nagy porció java-szénát dobott elejbök, fel s alá simogatva őket s mert hogy senki sem látta ahogy ott dűnyögött, nevéen szótingatva a Csöngőt, a Darut, nehéz könnyeket hullajtott azoknak a sima, szép, fehér szőrére.

Elment Könyves Nagy István s beült a maga portájára. Sokáig, hirt sem hallottunk felőle, pedig csak a szomszéd faluba ment, nagykesőre tudunk csak meg annyit, hogy él, mivel a földesekéit, de hogy nincs megelégedve a sorsával.

Negyed évre, amikon a kanvencziójáért jött el, sokat panaszkodott, hogy így-ugy nem neki való élet az az uri élet, akkor kelni, amikor akar, oda menni, ahol dolog nincs, esak hogy épen ott legyen: nem tetszett ez neki s mihelyt arra fordíthatta a beszédet, apróra kikérdezte, hogy a Csengő, a Dallos, meg a többi nem lett-e soványabb, most is olyan fehér-e a szőrük s nem-e ütik, verik ha kell, ha nem.

Nagyon szeretett róluk elbeszélgetni. Eleintén csak nagy ritkán, később minden vasárnap meglátogatta a majort, sokáig elüldögélt abban az istállóban ahol a Csengők álltak; Szent-Mihálykor aztán nálok is maradt.

Ugy volt, hogy hasztalan marasztalta a felesége Könyves Nagy Istvánt, csak visszavágyott ő oda, ahol azt a harmincz esztendő szolgálta.

Beállított az ispánhoz, elmondta illedelmesen a mondókáját s a vége az volt:

— Nem tudok én ott megszokni, ha a teens ur visszaadná a kezeim alá a Csengőt meg a párját, visszajönnék.

— Hát a vagyonkájával mi lesz? — kíváncsiskodott az ispán.

— Hogy mi? hát árendába adom. Nagy uraság az nekem ott lebzselni, nem nekem való az, aki dologban öregedtem, azután meg ideszoktam.

Az ispán megkínálta azzal is, hogy gazdának teszi, ha kedve van annak lenni, de ő csak szabadkozott:

— Nem teens uram, csak azt a négy ökröt kérném, hadd vénülhessek én is mellettök; majd ha azok kiszolgálják, akkorára én is hasznavehetlen leszek.

És visszakarta őket.

KIS-SZÉKELY PUSZTULÁSA.

— REGÉNY. —

(17)

Írta: **Péteri Tamás.**

(Folytatás.)

— Ez kevés volt Eszter!... még ezután következik a nagyobb rész... Légy erős! Most mutasd meg a székelly virtust, mikor baj van!... hiszen háromszéki leány vagy!...

Bárdyné rosszalólag rázta a fejét. Igen sietve, minden kimélet nélkül mondott el mindent a heves oláh leány. De azért nem hagyta félben. Oda hajolt az Eszter füléhez és bele sugta:

— Most a szép magyar legényen van a sor... hát még most is gyöngé vagy?...

A molnár leány erre fölemelkedett. A hideg hődrzsölés igen jól hatott reá, de ez az utóbbi megjegyzés, melyet Flóra a fülébe sugott még inkább megerősítették.

— Nem vagyok gyöngé! — szölt szinte büszke, daczos tartással, — mit tegyek?

— Ma éjjel tizenkétórákor hozzám jöttök. Mutatni fogok valamit, amit látnotok, hallanotok kell!

— En ott leszek! szölt Eszter.

— Férjem tudhat róla, hogy elmegyek? — kérdezte Bárdyné.

— Nem. Ma csak az őrangyalok éjjele van. Holnap kell a férfiaknak talpon lenni! Ma még ne tudjanak semmit. A járást a damná tudja. Ügyességekbe bizon, hogy eltudtok jutni hozzám feltűnés nélkül. Nekem még ma sok dolgom van, — folytatá Flóra, — most haza megyek, de erre a kis erdőcske felé. És ti mit fogtok csinálni?

— Haza megyek, — szölt Eszter.

— Vele tartok én is, — mondá az urnő.

Megcsókolták egymást, mikor elváltak egymástól. Megvolt kötve a három szív szövetsége.

Eszter vissza pillantott a frissen hantolt sirhalomra, de nem könnyezett többé. Nem birt könnyezni...

Az oláhbíró leánya még vissza kiáltott az erdőbe vezető ösvényről:

— Ne feledjétek el amit mondtam! Ma az őrangyalok éjjele van!...

VII. FEJEZET.

Forr a világ.

A kis-székellyi oláh bíró portáján korán leesen desedett minden zaj. Már szürkület után mindjárt nyugalom van ott. Hárhulla Péternek az ígéretei szerint látszanak a tettei. Ó valóban hűséges akar lenni az urasághoz. Lefekszik hatórákor, hogy ne legyen zavarója a falu esendjének és mint első embere a kis községnek, jó példával jár elől.

A kis-székellyiek hűségesen is követik a bíró példáját. Tízóra után csak itt-ott, gyéren lehet világot látni a szalmafedelű kunyhókban. Nemsokára hazakerülnek a fonóba járó leányok is. Flóra szintén közöttük van.

Tízóra után nemsokára a cifra festésű bírói kapuhoz érkezik. Kísérője is van a bíró leányának, aki nem más, mint Tódor a molnár legény, akit szíve ismét visszahozott Kis-Székellyre a »flore mundra« miatt. A molnár legény csakugyan csinálja a széptevés minden figuráját. Még hízogó szavakat is mondogat a bíró leányának, de az ugyancsak kevésbo

veszi az udvarlást. Nyiltan, hangosan teszi megjegyzését.

— Nincs szükségem a kísérgetésedre Tódor! Érted? — kérdezi elutasítólag Flóra a legényt. — Csak azért nem küldtelek el mikor a fonóból elindultunk, hogy mások előtt ne szégyenkezz, meg a legények se gúnyoljanak érte. Most szépen megtudtad négy szemközött, hát jövőre kerülj el Tódor!

— Csak ne szeretnélek olyan erősen! — szölt a legény szenvedélylyel.

— Akkor várj, amíg én is szeretni foglak!

— Érted jöttem vissza Kis-Székellyre!...

— Itt jól van dolgod! De csak várj Tódor! Csak várj! De ne kísérgess engem! Jó éjszakát!

Flóra bement. Tódor kívül maradt. Az elutasított szerelmes lángolni érezte arcát, majd úgy tet szett, mintha az egész teste meggyult volna. Ott járkált majdnem egy óra hosszat az oláh bíró portája előtt. Nem tudott elmenni, mintha valami huzta volna oda és össze-vissza gondolt mindenféle bolond és okos dolgokat.

Mikor az idő úgy féltizenkettőre járt Hárhulla Péter kijött az utcáajtóba. A fehér hó világánál azonnal felismerte az ott járkáló szerelmes molnárlegényt, körülben is tudta, hogy Flórát szereti.

— Menj haza már Tódor! Későre jár az idő!...

— Ugysem alszom én gazduram!

— Hát miért strázsálsz ezt a házat fiam!...

— Hej, gazduram!...

— No, mi bajod?...

— Ha én azt megmondhatnám gazduramnak?!...

— Légy okosabb, mint eddig Tódor!

— Meghalok én gazduram!

— No, no!...

— Nem élek sokáig!

— Háboruba készülsz? Most jó alkalom van reá! Forr a világ Tódor!

(Folyt. köv.)

Képünkhez.

Az ezermester. Nagy baj van. Eltörött a koei tengelye, nem lehet vele játszani. Mit csináljunk? töprenkednek a gyermekek, de nem sokáig tart a bánkódás, hiszen itthon van az atyus, ő az ezermester. Ért mindenféle dologhoz, megcsinálja az elrontott órát, megvarrja a lyukas nadrágot, foltot rak a cipőre és az eltörött koeitengelyt is hamar kijavítsa. Nosza körülállják a gyerekek. Lesik a reájok nézve érdekes munkát, amíg el nem készül vele a papa, a mindenhez értő ezermester.

Talány.

Egy kis fejtörő.

Horváth Sándor-tól.

Egyszer három vándorló elindul vándorolni; utközben beértek egy csárdába. Mivel már este is volt és éhesek is voltak, emivalót kértek. Mire az emivaló kész lett, mindahárom elaludt. A koresmárosné elbük tett egy tál tojást. Mikor felébred az egyik, a tojást elosztá háromfelé és a részt megette: ezzel ő visszafeküdt. Felébredt a másik, az is szintén elosztá megint háromfelé. A részét megette és lefeküdt. Felébred a harmadik, az is úgy tön: a maradott tojást elosztá megint háromfelé, a maga részét megette és lefeküdt. Reggel felébredtek mind a hárman és még a fennmaradott tojást elosztották. Egyre-egyre esett még 8 tojás. Kérdés, hány volt a tálban összesen?

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő április hó 28.

A „Független Ujság“ 15. számában közölt talány megfejtése.

»Zokog-zokog a hegedű
Bánatomat sirja«

Helyesen fejtették meg: László Endre, Zádori Béla, Söss Gábor, Becze Károly, Sebestyén Mózes, Uj-Kigyósi kath. olv. kör.

A sorshuzásnál Sebestyén Mózes (Dombaháza) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalom gyanánt Jókai Mór »Csataképek« című kötetét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Csalagovits Ödön urnak. Előképzettsége révén és ha különben is a katonai pályán óhajt maradni és tisztí rangot akar elérni, majdnem egyetlen és leghamarább célhoz vezet, ha csapat számvevő tisztí rangra törekszik, mely esetben három évi szolgálata után mint tovább szolgáló altiszt egy 6 havi kurzust kell elvégezni, melynek elvégzése után néhány év után fokozatosan hadnagygyá lép elő. Az említett miniszteri rendelet az érettségivel egyenlő előképzettséget követel, melyet egy vegyes vizsgabizottság előtt igazolni kell, magas társadalmi műveltséget és a tisztí állással egyenlő polgári állás a malomsegéd és irtók állásával nem egyenlő. — **Sorsjegyekről.** **Fekete János** urnak. Milyen mailandi sorsjegyei vannak 10, vagy 45 frankos? A többi nem huzatott ki. — **A. K. urnak.** Munkács. **M. J. urnak.** Both. **M. K. urnak.** Jattó. sorsjegyeik nem huzattak ki. — **Horváth Sándor** urnak. A talány, amint láthatja, bevált. Üdvözlét. — **3703. előfizető.** A mezei gazdák versenye minden évben megtartatik, hogy az idén mikor lesz, még nem tudjuk, mert a versenynek tervezete még nem jelent meg. — **Ronay Béla** urnak. 1. Magyarországon konzervgyárak vannak Pozsonyban és Dénán. Most épül Győrben és Keeskeméten is. A külföldieket nem ismerjük. 2 Sziveskedjék egy koronát a kiadóhivatalnak beküldeni és a Szövetkezeti és Gazdasági Évkönyvet bérmentve küldjük meg. — **Vész J. urnak.** Tapasztalat szerint az ürge legsikeresebben kiöntés által pusztítható el Az eljárás igen egyszerű, a mennyiben meleg napokon azon lyukakba, melyeket az ürgek kijárára használnak, vizet öntünk s azok vagy benn pusztulnak, vagy pedig onnan kibujva könnyen agyonüthetők. Célyszerű még a következő eljárás is: az ürge lyuknál egy kis ezövek, avagy bot verendő be, melyre zsinagból hurok készítenőd, ebbe a lyukból előbuvó ürge rendesen megakad s a hurok által megfojtatik. — **Kocsis B. urnak.** M—ó. Lovai — a leírás után — bizonyára a poros és penészes takarmánytól gégehurutot kaptak. Azt hisszük, hogy tiszta levegőn és jó takarmány mellett ez az állapot javulni fog; ha nem, úgy legjobb lesz, ha állatorvoshoz fordul. — **Kiss Mihály** urnak. Anélkül, hogy az ember a lovat látná, a leírásból lehetetlen megítélni, mi a baj. — Legvalószínűbb azonban, hogy izomszakadás. A forró daganat ellen alkalmazzon egyelőre hideg borogatásokat és, ha a daganat hőfoka alábbszáll, szeszes befecskendezéseket. — Különben legjobb, ha ön is állatorvoshoz fordul.

A „Független Ujság“ szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1901. április 20-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) **Buza** 15:50—16:15 K. **Rozs** 15:00 K-tól 15:40 K-ig. **Árpa** 13:00 K-tól 13:10 K-ig, jobb minőségű 14:40 K-tól 17:20 K-ig. **Zab** 13:70 K. **Tengeri** 10:70 K. **Liszt** ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	24:80	23:80	22:80	22:50	21:80	21:20	20:00	17:90	11:40

Buzakorpa finom 9:40 K, durva 9:50 K.

Egyéb magvak: mák 30—60 K 1 q., bab fehér nagyszemű 30—32 K, aprószemű 34—36 K, tarka 24—26 K, lenese 24—38 borsó héjas 18—36 K, lóhere 136—153 K, luczerna 88—96 K, baltaczim 24—26 K.

Takarmányvásár. Réti széna 580—440 fillér, muhar 520—600 fillér, zsupszalma 340—400 fillér, a.omszalma 280—300 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürű 34—40 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 96—98 fillér, 280—300 kg.-mos 88—99 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 90—93 fillér, szerb 90—92 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 58—66—, középminőségű 50—57—, alárendelt minőségű magyar ökör 44—48—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 42—62:00, magyar tehén középminőségű 39—60:00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 40—58:00, szerbiai ökör jobb minőségű 42—58—, kivitel —, középminőségű 42—48—, szerbiai bika 42—62—, szerbia bivaly 32—44—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élőszulyban élő borju 76—92 K.

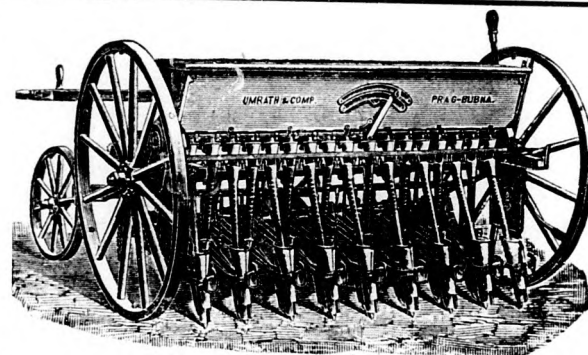
Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 3:20—4:80 K, csirke 2:40—2:30 K, kappan hizott 5:40 K.—7:60 K. Rucza 4:50—6:00 K. Lud hizott 13—18 K. Pulyka sovány 6—7 K.

Tojás alföldi 69—70 K, erdélyi 66—68 K, ládánként. Tea, tojás 100 drb 4:60—4:20 K.

Tejtermékek. Teavaj 2:60—3:20, tejföl 64—80 fillér literenként, főzővaj 1:90—2:00 K, tehénturó 48—64 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0:00—0:00 1 q 14:00—16:00 Petrezselyem 100 kötés 0:00—0:00, 1 q 14:—10:—, zeller 100 drb 4:00—9:00, karalábé 1:60—2:40, vöröshagyma 100 kötés 00—drb 2:00 q 12—14—, foghagyma 40—60—, vörösrépa 100 00—, 1—1:60, fehérrépa, fejeskáposzta 20—32—, kelkáposzta 100 drb 4:00—8:00, vöröskáposzta 20—36—, fejjessaláta 12:10—17:0, kötött saláta 0:00—0:00, burgonya rózsa 1 q 3:60—4:00, sárga 3:60—4:00.

Egyetemes sorvetőgépek

legjobb tolókerék-rendszer. Magyar és osztrák szabadalom.

Utólérhetlen Tessék

MEGBIZHATO! árjegyzéket

CZÉLSZERŰ! kérni!

KÖNNYŰ JÁRATU!

Ekék. Trieurök.

Umrath és Társa Budapest,

V., Váci-körut 60. szám.

Gözcseplőkészletek 12 lóerőig. — Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

28,500. szám.

Faarverési hirdetmény.

A lonkai rakparton felmáglyázott mintegy

5000 m³ fenyő épületfa,

a máramaros-szigeti m. kir. erdőigazgatóság helyiségében

f. évi április hó 24-én d. e. 9 órakor

nyilvános árverésen el fog adatni.

Kikiáltási árákul: a máramaros vármegyei lakosok részére árszabály szerint megállapított egységarak vétetnek 10 (tiz) % leütéssel.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és 5000 korona bánatpénzzel felszerelt írásbeli ajánlatok az árverés megkezdése előtt a máramaros-szigeti m. kir. erdőigazgatóságnál nyújtandók be.

Az árverési s egyszersmind szerződési feltételek az erdőigazgatóságnál, valamint a bocskói m. kir. raktárgondnokságnál megtekinthetők.

Budapest, 1901. évi április hó 11-én.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

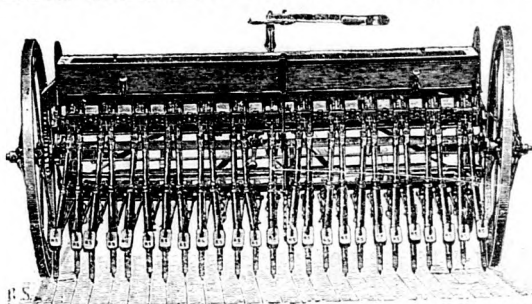
PROPPER SAMU

* mezőgazdasági gépraktára

Budapest, V. ker., Váci-körút 52. sz.

Ajánlja mérsékelt áron a jelen időnyre

SACK RUDOLF elismert kitűnő gyártmányait

Aczélekéit, vasboronait;

Sack-ekére könnyű sorvetőgépeit,
szerelhető grubbereit, és szilárd
több- fogatos
soros répakapálóit, szőlőmivelő eszközeit,

Ez alkalommal különösen felhívja a t. gazdaközönség b. figyelmét az általa képviselt

DEERING-féle a világ legnagyobb amerikai aratógép gyárának hírneves

fűkaszalógépeire, marokrakó és kévekötő aratógépeire,

valamint egészen SZÉNAGYÜJTŐ és szénaforgató gépeire,
acézból készült mely gépeket teljes jótállás
mellett szállítja jutányos áron.

Bizonyítványok fenti gépekről, kimerítő árjegyzékek és készséges felvilágosítások.

GANZ ÉS TÁRSA

VASÖNTŐ- ÉS GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS. BUDAPESTEN

t. cz. részvényesei az 1901. április 23-án, kedden délutáni 4 órakor Budapest, II., Lövőház-utca 35. szám alatt, a gyár helyiségében tartandó tisztelettel meghívotnak.

harminczkettedik rendes közgyűlésre

Napirend:

1. Az 1900. évi mérleg előterjesztése, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései, a tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal s a felmentvény megadása.

2. Két szomszédos telek megvétele.

3. Egy igazgatósági tag választása.

4. Esetleges indítványok az alapszabályok értelmében.

Az alapszabályok 14., 15. és 26. §-ai értelmében a közgyűlésen csak azon részvényesek bírnak szavazati joggal, kiknek részvényei a társaság könyvében legalább három hónappal a közgyűlés előtt nevükre irattak át és a kik részvényeiket legalább három nappal a közgyűlés előtt a társulati pénztárnál letéteményezték.

Egyébiránt részvények helyett budapesti nyilvános hitelintézetek letét-jegyeit is lehet letenni, ha ezekből kiviláglik, hogy a letéteményezett részvények a társulat részvénykönyvébe a letéteményező nevére vannak beírva.

A közgyűlésen minden alapszabályszerűen letéteményezett egy-egy részvény egy-egy szavazatra ad jogot, ha azok száma nem több tiznél. De ezen számon felül csak minden öt-öt részvény után esik egy-egy szavazat. A szavazás jogát meghatalmazott által is lehet gyakorolni, meghatalmazott azonban a törvényes képviselőket kivéve, csak szavazatképes részvényes lehet.

Az évi mérleg, a felügyelő-bizottság jelentésével együtt, folyó évi április 15-től kezdve a gyári igazgatóság irodájában, II. Lövőház-utca 35., a t. c. részvényesek rendelkezésére áll.

Az igazgatóság.

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült
gőzcseplő készleteit, szalmakazalóit,

„Millennium” fűkaszálo-, marokrakó- és kéveköto aratógépeit,

legújabb szerkezetű

566

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lóerejű gőzcseplő-készleteit, Sack-rendszerű, aczélöntésű ekefűvel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközöket.

A Sohr „Szent-Antal” kaszagyár

100 koronát fizet annak, a ki egy más gyárból egy „Sohr Szent-Antal” kaszát tud előmutatni.
200 koronát fizet annak, a ki ezen kaszákból 100 közül 5 rosszat tud előmutatni.

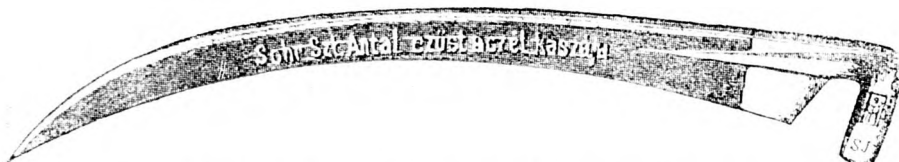
Megrendelési
czim:

SOHR JÓZSEF,

Somogy-
Szill.

A „Szent-Antal” jegyű kasza jó híre bejárta a világot és a múlt évi londoni kiállásán is nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert, A „Szent-Antal” kasza csak akkor valódi, ha fokán az ismert védjegy van, tábláján pedig az itt látható felirat és fenti cégtől lesz beszerezve.

Az egyedüli kasza, mely minden tulajdonosát várakozáson felül kielégíti, a „Szent-Antal” kasza. Ezen kasza közkedveltségnek egy nagyobb részét szívós, sem nagyon kemény, sem lágy és csodálatra méltó könnyűségének köszönheti. Különösen azért felel meg a közönségnek, mert a „Szent-Antal” jegyű kaszának erős orma és nyaka és igen vékony pengéje van, nem kell kovácskézre adni a nyakat hajlítani, mert ez egy rendes kaszás ember kezéhez van igazítva. Sok gazda a hibás kalapálás által a legjobb kaszát is elrontja, ez a „Szent-Antal” kaszánál nem eshetik meg, mert az kikalapálva és kipróbálva adatik el a gazdaközönségnek. A „Szent-Antal” kaszával csupán egyszeri kalapálással több napon át és egyszeri köszörüléssel 150—180 lépésig is el lehet könnyen a legkeményebb hegyi fűben is kaszálni. Minden darabért jótállást vállalkoz és a meg nem felelőt egy új kaszára kicserélem. (De tapasztalatból tudjuk, hogy ezek közt nincs egy rossz sem.)

A „Szent-Antal” kasza árai:

65 kr. 70 kr. 75 frt 80 frt 85 frt 90 frt 95 frt 100 cm. hosszú
90 kr. 95 kr. 1-05 frt 1-10 frt 1-15 frt 1-20 frt 1-25 frt 1-30 frt
5 darab megrendelésnél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 darab rendelésnél a postaköltséget is megfizeti és egy kaszát ingyen küld. Amergani kaszakő a legmegfelelőbb a „Szent-Antal” kaszához, darabonként 20 kr. „Diadal” ezüst-acél kapálókészülék: üllő és kalapács párban 85 kr. Képes főárjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Gyűjtőknek kedvezmény.

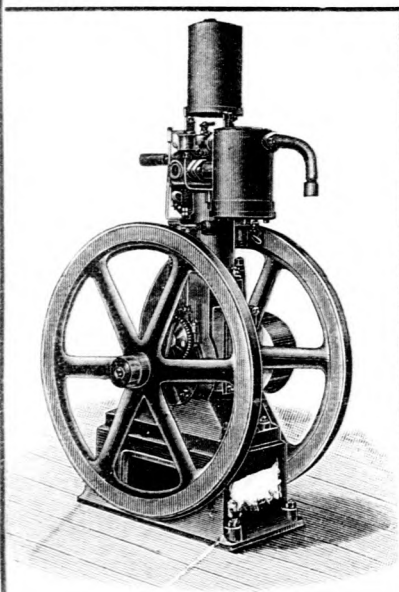
Ganz és Társa

vasöntőde és gépgyár részv.-társaság

BUDAPESTEN.

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin
lokomobiljaink
(Bánki és Csonka szab.
rendszere.)

adómentes ásványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.

Hatósági engedély
nélkül

bárhon felállítható.

nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.

Árjegyzéket kívá-
natra küldünk.

1899. évi forgalom: 26,480 bál.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdemenyben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

[illegible]

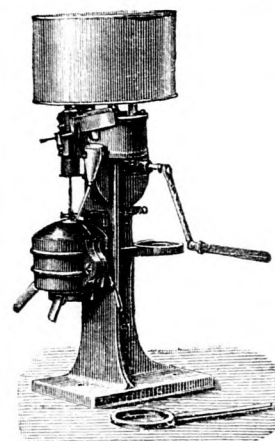
II. Elektizációs üzlet.		Mérlegszámla 1900. december 31-én.		TEHER.	
BEVÉTELEK.		KIVÉTELEK.			
1	1000	1	1000		
2	1000	2	1000		
3	1000	3	1000		
4	1000	4	1000		
5	1000	5	1000		
6	1000	6	1000		
7	1000	7	1000		
8	1000	8	1000		
9	1000	9	1000		
10	1000	10	1000		
11	1000	11	1000		
12	1000	12	1000		
13	1000	13	1000		
14	1000	14	1000		
15	1000	15	1000		
16	1000	16	1000		
17	1000	17	1000		
18	1000	18	1000		
19	1000	19	1000		
20	1000	20	1000		
21	1000	21	1000		
22	1000	22	1000		
23	1000	23	1000		
24	1000	24	1000		
25	1000	25	1000		
26	1000	26	1000		
27	1000	27	1000		
28	1000	28	1000		
29	1000	29	1000		
30	1000	30	1000		
31	1000	31	1000		
32	1000	32	1000		
33	1000	33	1000		
34	1000	34	1000		
35	1000	35	1000		
36	1000	36	1000		
37	1000	37	1000		
38	1000	38	1000		
39	1000	39	1000		
40	1000	40	1000		
41	1000	41	1000		
42	1000	42	1000		
43	1000	43	1000		
44	1000	44	1000		
45	1000	45	1000		
46	1000	46	1000		
47	1000	47	1000		
48	1000	48	1000		
49	1000	49	1000		
50	1000	50	1000		
51	1000	51	1000		
52	1000	52	1000		
53	1000	53	1000		
54	1000	54	1000		
55	1000	55	1000		
56	1000	56	1000		
57	1000	57	1000		
58	1000	58	1000		
59	1000	59	1000		
60	1000	60	1000		
61	1000	61	1000		
62	1000	62	1000		
63	1000	63	1000		
64	1000	64	1000		
65	1000	65	1000		
66	1000	66	1000		
67	1000	67	1000		
68	1000	68	1000		
69	1000	69	1000		
70	1000	70	1000		
71	1000	71	1000		
72	1000	72	1000		
73	1000	73	1000		
74	1000	74	1000		
75	1000	75	1000		
76	100				

[illegible][illegible]

Bárdi Márkányi Erőgyes,
Budapest, 1900. december 10-án.
*Csechviszky János,
Szécsény, 1900. december 10-én.
Jeney Lajos, Ormódy Vilmos,
Gróf Zichy Nándor,
& központú konvokáció honfoglalás.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG)
ezelőtt PFANHAUSER & Co.
ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
* **RUDAPEST** *
V., Báthory-utca 4. szám.

„Mélotte“

jelenleg a legjobb és legolcsóbb

tej- főlőzőgép

(Magy. szabad. 20232. sz.)

mert

a következő előnyökkel bír:

Legtartósabb szerkezet!

Legnagyobb munkabírási!

Legkönnyebb hajtás!

Legtökéletesebb főlőzés!

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

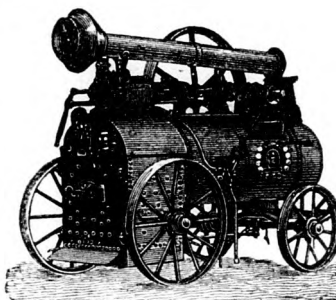
Mindenmű tejgazdasági
gépek.

A magyar kir. állam-
vasutak gépgyára gazd.
gépeinek eladása.

Használt és jól javított
gőzcseplőkészletek.

Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bér-
mentve.

BRAUSWEITER JÁNOS
SZEGEDEN
CS. és KIR.
KIZÁRÓLAGOSAN
SZAB.
KRONOMETER
és MŰÓRAS
FŐTÁLLÓJA.
A REMÓNTÓIR
INGAÓRAKNAK
STB. STB.
JAVÍTÁSOK
5-ÉVI
JÓTÁLLÁS
MELETT.

RÉSZLETFIZETÉSERE
ORÁK ÉKESZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLASSAL
KÉSZPÉNZT, VALAMINT,
KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. szám (Thonet udvar)

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával

ALAKULT: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: 400,000 kor.

Alapítványok és üzletrészekben: 1,200,000 kor.

Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek.

Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők

közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden

irányban készséggel szolgál

az igazgatóság

Szuperfoszfátot,

kénsavas-kálit, kénsavas-ammont,

Kovasavas-kálit,

(dohánytrágyázásra)

Chilisalétromot, Kainitot,

40%-os kálitrágyasót

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.